

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI

2014

Wydawca:
Polskie Centrum Akredytacji

Adres:
01-382 Warszawa
ul. Szczotkarska 42
tel.: + 48 22 355 70 00
fax: +48 22 355 70 18
e-mail: sekretariat@pca.gov.pl
www.pca.gov.pl

Polskie Centrum Akredytacji

Spis treści

1. Wprowadzenie	3
2. Organizacja i system zarządzania	5
2.1 Dostosowanie struktury organizacyjnej do potrzeb PCA	5
2.2 Wdrożenie systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji	5
2.3 Doskonalenie systemu zarządzania	6
2.3.1 Audyty i audyty wewnętrzne	6
2.3.2 Kontrole zewnętrzne	7
2.3.3 Planowanie i sprawozdawczość	7
2.4 Komitet Odwoławczy i Rada ds. Akredytacji	8
3. Zarządzanie działalnością akredytacyjną	9
3.1 Realizacja ocen w procesach akredytacji i nadzoru	9
3.2 Monitorowanie zgodności wymagań PCA z wymaganiami międzynarodowymi	10
3.2.1 Zmiana normy akredytacyjnej dla weryfikatorów GHG	10
3.2.2 Zmiana wymagań akredytacyjnych w zakresie spójności pomiarowej – opublikowanie znowelizowanego dokumentu DA-06	10
3.3 Rozwój działalności akredytacyjnej	11
3.3.1 Realizacja rozszerzeń działalności akredytacyjnej w zakresie jednostek certyfikujących wyroby i jednostek inspekcyjnych.	11
3.3.2 Harmonizacja działalności akredytacyjnej	11
3.3.3 Doskonalenie wsparcia eksperckiego	13
3.3.4 Ocena jednostek notyfikowanych	15
3.3.5 Zmiany norm akredytacyjnych	15
4. Zarządzanie relacjami zewnętrznymi	17
4.1 Współpraca z administracją państwową i innymi zainteresowanymi stronami	17
4.2 Rozwój współpracy międzynarodowej	19
4.2.1 Umowy o współpracy	20
4.2.2 Organizacja spotkań Komitetów / Grup Roboczych	21
5. Zarządzanie kapitałem ludzkim	23
5.1 Auditorzy	23
6. Zarządzanie działalnością szkoleniową	24
6.1 Realizacja planu szkoleń	24
6.1.1 Szkolenia otwarte	24
6.1.2 Szkolenia wewnętrzne	24
6.1.3 Spotkania z klientami	25
6.1.4 Udział w targach EuroLab	25
7. Aktualna i przewidywana sytuacja finansowa PCA	27

1

Wprowadzenie

Rok 2014 był wyjątkowy, zarówno dla naszego kraju, jak i dla Polskiego Centrum Akredytacji – obchodziliśmy dziesiątą rocznicę wstąpienia Polski do Unii Europejskiej, co pozwoliło na podpisanie przez PCA wielostronnego porozumienia w ramach European co-operation for Accreditation (EA MLA). Od 2004 r. stał się możliwy swobodny przepływ towarów i usług na rynku europejskim. Kolejne, podpisane przez PCA wielostronne porozumienia: IAF MLA oraz ILAC MRA, otworzyły polskim eksporterom rynki całego świata.

Energetyka – zgodnie z ustaleniami dwóch międzynarodowych organizacji, które zrzeszają krajowe jednostki akredytujące z całego świata: ILAC (International Laboratory Accreditation Cooperation) oraz IAF (International Accreditation Forum) – była tematem wiodącym w 2014 roku. „Akredytacja: wsparcie dla bezpieczeństwa energetycznego” („Accreditation: Delivering confidence in the provision of energy”) – to hasło przyświecające obchodom Światowego Dnia Akredytacji (9 czerwca 2014). W materiałach promocyjnych i wspólnym przesłaniu przewodniczących ILAC i IAF podkreśla się, że zadaniem władz państwowych jest nie tylko zapewnienie warunków dla nieprzerwanych dostaw energii, ale też bezpieczeństwa jej użytkownikom. Zrealizowanie tych celów jest możliwe, między innymi, poprzez ustanowienie obowiązku posiadania certyfikatu akredytacji dla laboratoriów, jednostek inspekcyjnych i jednostek certyfikujących w tym zakresie.

Warto w tym miejscu przypomnieć rolę i znaczenie wspomnianych, wielostronnych porozumień: EA MLA, ILAC MRA oraz IAF MLA, dzięki którym możliwe jest wzajemne uznawanie akredytacji. Laboratoria, jednostki inspekcyjne i jednostki certyfikujące, które są akredytowane przez sygnatariuszy tych porozumień, uzyskują wymierne korzyści, polegające na tym, że wyniki ich działalności – potwierdzone świadectwami, sprawozdaniami czy certyfikatami, są uznawane jako równoważne. Dzięki porozumieniom, likwidowane są więc bariery techniczne w handlu, gdyż powstaje zaufanie do produktu końcowego w łańcuchu dostaw.

Zadeklarowana i zweryfikowana równoważność sprawia, że producenci i usługodawcy, ubiegając się o możliwość oferowania swoich wyrobów i usług na rynkach zagranicznych, wykonują badanie (potwierdzenie) tylko raz, zamiast wielokrotnie.

Stąd też szczegółowe dyspozycje PCA w obszarze akredytacji badań emisji do środowiska ogólnego, muszą zakładać przeprowadzanie ocen kompetencji laboratoriów z uwzględnieniem wymagań przepisów prawa krajowego i europejskiego. Dlatego, między innymi, zorganizowaliśmy szkolenie dla naszych auditorów, poświęcone harmonizacji podejścia do oceny kompetencji laboratoriów badawczych w obszarze badań paliw. Wiąże się to oczywiście z badaniem paliw – głównie paliw stałych, wykorzystywanych w naszej energetyce – których spalanie powoduje emisję zanieczyszczeń do środowiska ogólnego, a przede wszystkim CO₂.

System handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie zakłada, że raporty w zakresie emisji gazów cieplarnianych muszą być weryfikowane przez akredytowanych weryfikatorów. Oznacza to sprawdzenie tych raportów przez weryfikatorów dysponujących kompetencjami technicznymi, umożliwiającymi im wykonanie tego zadania w sposób rzetelny, niezależny i bezstronny. Polskie Centrum Akredytacji przyznało ośmiu podmiotom akredytację w oparciu o normę PN-EN ISO 14065 i rozporządzenie Komisji (UE) nr 600/2012.

Polska, jako członek UE, jest zobowiązana implementować do prawodawstwa krajowego dyrektywy. Wdrożone do prawodawstwa krajowego dyrektywy, są podstawą do opracowania przez Polskie Centrum Akredytacji dedykowanych programów akredytacji do celów notyfikacji. W obszarze akredytacji do celów notyfikacji funkcjonują dotychczas 3 programy akredytacji: DAN-01 „Akredytacja jednostek biorących udział w procesie oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobów budowlanych w odniesieniu do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego

i Rady (UE) nr 305/2011 (CPR)”, DAN-02 „Akredytacja do celów notyfikacji w odniesieniu do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/57/WE w sprawie interoperacyjności systemu kolei we wspólnocie” oraz DAN-03 „Akredytacja do celów notyfikacji w odniesieniu do dyrektywy 97/23/WE w sprawie urządzeń ciśnieniowych oraz dyrektywy 2009/105/WE w sprawie prostych zbiorników ciśnieniowych”.

Polskie Centrum Akredytacji podpisało (19 stycznia 2015 r.) porozumienie z Ministrem Gospodarki, dotyczące współpracy w zakresie wykorzystania akredytacji do celów autoryzacji i notyfikacji jednostek oceniających zgodność.

Kolejne porozumienie – w sprawie współpracy w zakresie akredytacji i nadzoru nad jednostkami oceniającymi w transporcie kolejowym, zostało podpisane w Warszawie, 13 lutego 2015 r., przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju, Wiceprezesa UTK i Dyrektora PCA.

2.1 Dostosowanie struktury organizacyjnej do potrzeb PCA

W drodze Zarządzenia nr 206 Dyrektora Polskiego Centrum Akredytacji z dnia 30.05.2014 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Polskiego Centrum Akredytacji wprowadzone zostały zmiany w strukturze organizacyjnej PCA, polegające na:

- połączeniu Działu Akredytacji Laboratoriów Badawczych i Działu Akredytacji Laboratoriów Wzorcujących w ramach Biura ds. Akredytacji;
- wydzieleniu Działu Informatyki ze struktury Biura i utworzenie Wydziału Informatyki, bezpośrednio podległego Dyrektorowi PCA.

Połączenie Działu Akredytacji Laboratoriów Badawczych i Działu Akredytacji Laboratoriów Wzorcujących miało na celu poprawę w zakresie ujednolicenia podejścia do akredytacji wszystkich rodzajów laboratoriów,

w tym badawczych i wzorcujących. Decyzję taką podjęto z uwagi na fakt, że zarówno laboratoria badawcze, jak i wzorcujące działają w oparciu o tę samą normę akredytacyjną PN-EN ISO/IEC 17025. Fakt istnienia dwóch osobnych działów wynikał z uwarunkowań historycznych tj. powstania PCA w wyniku połączenia Biura ds. Akredytacji w PCBC i Działu Akredytacji Laboratoriów Pomiarowych w GUM.

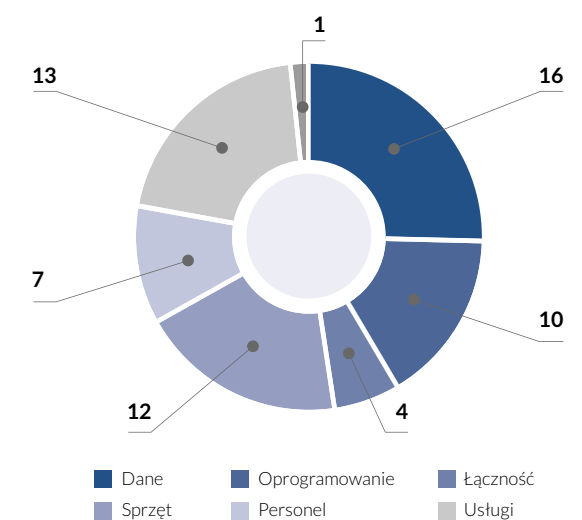
Wydzielenie Działu Informatyki ze struktury Biura i utworzenie Wydziału Informatyki miało na celu umożliwienie Dyrektorowi sprawowania bezpośredniego nadzoru nad zapewnieniem właściwej obsługi informatycznej PCA oraz bezpieczeństwa informacji wytwarzanych w PCA.

2.2 Wdrożenie systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji

Powołany Decyzją Dyrektora PCA nr 6/2013 z dnia 19.06.2013 r. zespół ds. zaprojektowania i wdrożenia systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji (SZBI), postępując zgodnie z planem wdrożenia SZBI zrealizował w 2014 roku proces szacowania ryzyka w Polskim Centrum Akredytacji, w kontekście bezpieczeństwa informacji.

Proces szacowania ryzyka przebiegał według następujących etapów:

- Inwentaryzacja i spis aktywów informacyjnych PCA.
- Opracowanie i opis metodyki oceny ryzyka.
- Proces oceny ryzyka.
- Plan postępowania z ryzykiem.

Wypełniając wymagania Rozporządzenia o Krajowych Ramach Interoperacyjności (Rozdział IV, § 20. 1 ust. 3), analiza ryzyka, w kontekście bezpieczeństwa informacji w PCA została przeprowadzona w oparciu o normę PN-ISO/IEC 27005 „Technika informatyczna – Techniki bezpieczeństwa – Zarządzanie ryzykiem w bezpieczeństwie informacji”. Główne cele analizy ryzyka w PCA:

- identyfikacja ryzyk związanych z zasobami, których materializacja mogłaby spowodować niedopełnienie wymogów ustawowych, utratę wizerunku lub wymierne straty finansowe;
- umożliwienie opracowania zabezpieczeń i mechanizmów kontrolnych, które mogłyby ograniczyć zidentyfikowane ryzyka do akceptowalnego poziomu.

W wyniku przeprowadzonej analizy zostały zidentyfikowane składniki aktywów PCA oraz oszacowane ryzyka wystąpienia zagrożeń dla poszczególnych grup aktywów, istotność aktywów, a także wpływ wystąpienia zagrożenia na aktywa. Na tej podstawie zostało oszacowane ryzyko związane z poszczególnymi zagrożeniami. Zgodnie z przyjętymi kryteriami akceptacji ryzyka, dokonano

klasyfikacji ryzyk. Poszczególne ryzyka zostały zidentyfikowane, w podziale na związane z nimi zagrożenia i podatności. Do identyfikacji zagrożeń i podatności wykorzystano zapisy zawarte w normie ISO/IEC 27005.

Wykonana klasyfikacja ryzyka i przygotowany rejestr ryzyk stanowiły element bazowy do sporządzenia planu postępowania z ryzykiem. W celu minimalizacji lub obniżenia poziomu ryzyka dokonano analizy i przedstawiono propozycję wdrożenia 12 zintegrowanych pakietów, mających na celu doprowadzenie wielkości ryzyka do poziomu akceptowalnego. Na kolegium Dyrektora PCA w dniu 24.06.2014 r. został zaprezentowany rejestr ryzyk wraz z propozycją wprowadzenia dodatkowych zabezpieczeń w postaci pakietów obniżających poziom ryzyka. Przedstawione i zaakceptowane propozycje dodatkowych zabezpieczeń w postaci zintegrowanych pakietów, zostały zawarte w „Planie postępowania z ryzykiem”. Zatwierdzony przez Dyrektora PCA „Plan postępowania z ryzykiem” jest podstawą do działań związanych z dalszym procesem monitorowania ryzyka w PCA w zakresie SZBI.

- wydawanie dokumentów akredytacyjnych;
- funkcjonowanie komitetów technicznych;
- struktura organizacyjna i system zarządzania;
- audyty wewnętrzne i przegląd zarządzania;
- działania korygujące/zapobiegawcze, postępowanie z niezgodnościami;
- skargi, wnioski i odwołania;
- system antykorupcyjny;
- bezstronność funkcjonowania PCA na poziomach: strategicznym, decyzji w sprawie akredytacji oraz oceny.

Ponadto przeprowadzona została obserwacja działań zespołów oceniających w trakcie oceny w jednostce certyfikującej osoby. Podczas auditów dokonano również oceny skuteczności działań korygujących i zapobiegawczych, podjętych po auditach przeprowadzonych w 2013 r.

W ramach funkcjonującego w PCA audytu wewnętrznego, właściwego dla sektora finansów publicznych, w 2014 r. zrealizowano pięć zadań audytowych, które swoją tematyką objęły:

- planowanie zadań i podział pracy w komórkach organizacyjnych;
- gromadzenie i przetwarzanie danych dotyczących operacji finansowych;
- doskonalenie kompetencji pracowników w odniesieniu do zadań rozwojowych i bieżących;
- zasady funkcjonowania komitetów technicznych. Ocena działań korygujących podjętych po audicie

wewnętrznym, przeprowadzonym w 2013 r. (audit 5/PCA/2013);

- zarządzanie bezpieczeństwem systemów teleinformatycznych w PCA. Ocena działań korygujących podjętych po audycie zleconym przez Ministra Finansów w 2013 r. (audyt AW-23/2013).

Dodatkowo przeprowadzony został audyt wewnętrzny, zlecony w zakresie kosztów uczestnictwa Polskiego Centrum Akredytacji w organizacjach międzynarodowych w latach 2012 i 2013.

2.3.2 Kontrole zewnętrzne

W 2014 r. zostały przeprowadzone w PCA dwie kontrole zewnętrzne:

ORGAN KONTROLUJĄCY	Temat kontroli	Termin kontroli
NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI	Wykonanie planu finansowego Polskiego Centrum Akredytacji w 2013 roku.	od 13.01.2014 r.
		do 04.04.2014 r.
MINISTERSTWO GOSPODARKI	Działalność Polskiego Centrum Akredytacji w kontekście nieprawidłowości opisanych w korespondencji skierowanej do Ministra Gospodarki.	od 08.05.2014 r.
		do 15.05.2014 r.

W wyniku kontroli NIK, przeprowadzono działania korygujące i zapobiegawcze. Informacja o zakończeniu wykonania zaleceń pokontrolnych została przekazana do Ministerstwa Gospodarki.

Kontrola przeprowadzona przez Ministerstwo Gospodarki nie stwierdziła nieprawidłowości ani uchybień w kontrolowanym zakresie.

2.3.3 Planowanie i sprawozdawczość

W PCA funkcjonuje kaskadowy system planowania i sprawozdawczości. Proces ten jest realizowany w oparciu o procedurę PA-21 „Planowanie i sprawozdawczość”,

której celem jest określenie zasad związanych z planowaniem działalności PCA we wszystkich komórkach organizacyjnych oraz nadzorowaniem ich realizacji, w celu zapewnienia skutecznego funkcjonowania systemu zarządzania PCA i zwiększenia efektywności podejmowanych aktywności.

W styczniu 2014 r. został przyjęty do realizacji „Plan strategiczny PCA na lata 2014–2017”. W oparciu o ten plan opracowano „Plan Główny na rok 2014 r.”, który jednocześnie był podstawą opracowania planów wykonawczych komórek organizacyjnych na rok 2014, określający podzadania, niezbędne do realizacji zadań określonych w planie głównym.

2.3 Doskonalenie systemu zarządzania

2.3.1 Audyty i audyty wewnętrzne

W 2014 r., w PCA, przeprowadzono dwa audyty wewnętrzne, obejmujące swoim zakresem wymagania normy PN-EN ISO/IEC 17011 oraz rozporządzenia 765/2008, art. 8, w następujących obszarach:

- procesy akredytacji i nadzoru, w tym przeprowadzanie ocen, kryteria ocen, dobór personelu do ich przeprowadzenia;
- personel zaangażowany w procesy akredytacji;
- identyfikowanie i publikowanie wymagań akredytacyjnych;
- procesy rozszerzania działalności akredytacyjnej;
- wykorzystanie PT/ILC w działalności akredytacyjnej;
- stosowanie symboli akredytacji/znaków IAF MLA/ILAC MRA;

2.4 Komitet Odwoławczy i Rada ds. Akredytacji

Komitet Odwoławczy

Przy PCA funkcjonuje Komitet Odwoławczy, powołany przez ministra właściwego do spraw gospodarki, na mocy art. 36 ustawy o systemie oceny zgodności z dnia 30 sierpnia 2002 r. (tekst jednolity Dz.U. 2014 r., poz. 1645). W skład Komitetu wchodzi osoba posiadająca odpowiednią wiedzę i doświadczenie w zakresie akredytacji, które zostały wskazane przez ministrów i kierowników urzędów centralnych, właściwych ze względu na przedmiot akredytacji, pozytywnie zaopiniowane przez Polskie Centrum Akredytacji. W skład komitetu wchodzi obecnie 10 członków.

W grudniu 2014 r. wpłynęło do komitetu jedno odwołanie dotyczące decyzji o zawieszeniu laboratorium badawczemu w całości zakresu akredytacji. Odwołanie zostało rozpatrzone w terminie określonym w ustawie o systemie oceny zgodności (60 dni od dnia doręczenia odwołania). W lutym 2015 r. PCA zostało zawiadomione o oddaleniu odwołania.

W 2014 r. przed sądami administracyjnymi toczyły się 3 sprawy dotyczące skarg na odwołania oddalone przez komitet w 2013 r., w tym:

- skarga wniesiona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego – oddalona na mocy prawomocnego wyroku (wcześniej sprawa na mocy skargi kasacyjnej skierowana przez Naczelny Sąd Administracyjny do ponownego rozpatrzenia przez WSA). Skarga została oddalona;
- skarga oddalona przez Wojewódzki Sąd Administracyjny – trwa postępowanie przed Naczelnym Sądem Administracyjnym. Skarga kasacyjna została oddalona;
- skarga wniesiona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego – postępowanie umorzone z powodu wycofania się skarżącego.

Rada ds. Akredytacji

Działająca przy Polskim Centrum Akredytacji Rada ds. Akredytacji została powołana na mocy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (tekst jednolity Dz.U. 2014 r., poz. 1645) przez ministra właściwego

ds. gospodarki i jest organem opiniodawczo-doradczym Dyrektora PCA w sprawach należących do zakresu działania PCA.

W szczególności Rada opiniuje stan i kierunki rozwoju PCA, działalność merytoryczną oraz roczne plany i sprawozdania z działalności PCA.

W 2014 r. Rada ds. Akredytacji obradowała podczas dwóch posiedzeń: 26 marca 2014 r. i 3 grudnia 2014 r.

Podczas posiedzenia Rady ds. Akredytacji w dniu 26 marca 2014 r., omówiono i poddano opinii Rady:

- „Sprawozdanie z działalności Polskiego Centrum Akredytacji za 2013 rok”;
- „Sprawozdanie finansowe za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.”;
- „Projekt planu finansowego Polskiego Centrum Akredytacji na 2015 rok”.

Członkom Rady przedstawiono też znowelizowany dokument „Kierunki rozwoju działalności akredytacyjnej na lata 2012–2014” (aktualizacja marzec 2014 r.).

Podczas posiedzenia Rady ds. Akredytacji w dniu 3 grudnia 2014 r., zaprezentowano:

- „Wstępne sprawozdanie z działalności Polskiego Centrum Akredytacji” oraz
- „Aktualizację kierunków rozwoju działalności akredytacyjnej na lata 2012–2014”.

Dodatkowo, Dyrektor omówił wyniki kontroli zewnętrznych przeprowadzonych w PCA w roku 2014 i przedstawił analizę finansową PCA. Podsumowano też wyniki głosowania elektronicznego dot. dokumentu DA-04 „Cennik opłat za czynności związane z akredytacją” oraz poddano głosowaniu projekt wydania 5. dokumentu DA-06 „Polityka dotycząca zapewnienia spójności pomiarowej”.

3

Zarządzanie działalnością akredytacyjną

3.1 Realizacja ocen w procesach akredytacji i nadzoru

„Zgodnie z ustawą o systemie oceny zgodności (tekst jednolity Dz.U. 2014 r., poz. 1645), PCA prowadzi procesy akredytacji i nadzoru nad następującymi jednostkami oceniającymi zgodność:

- laboratoria badawcze, wzorcujące i medyczne,
- jednostki certyfikujące wyroby, systemy zarządzania,
- jednostki inspekcyjne,
- weryfikatorzy EMAS i GHG,
- organizatorzy badań biegłości.

	RAZEM	laboratoria badawcze	laboratoria wzorcujące	laboratoria medyczne	organizatorzy badań biegłości	jednostki certyfikujące wyroby	jednostki certyfikujące systemy	jednostki certyfikujące osoby	jednostki inspekcyjne	weryfikatorzy EMAS	weryfikatorzy GHG
WAŻNYCH AKREDYTACJI NA KONIEC ROKU	1471	1195	109	8	5	76	35	14	13	8	8
Złożonych wniosków o akredytację	63	46	1	4	1	4	5	0	2	0	0
Złożonych wniosków w nadzorze (łącznie), w tym:	1741	1448	67	12	4	127	48	7	19	4	5
wniosków o rozszerzenie	781	631	40	6	3	60	27	3	9	0	2
wniosków o uaktualnienie	958	877	12	7	2	46	4	2	8	0	0
wniosków o przeniesienie	126	105	7	2	0	2	6	0	3	1	0
wniosków o przedłużenie	404	306	26	3	2	49	9	2	2	2	3
Udzielonych akredytacji	76	65	2	1	1	1	2	1	1	1	1
Zawieszonych akredytacji – na dzień 31.12.2014	8	7	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Cofnięć akredytacji	45	34	3	0	0	4	1	0	2	0	1
Przerwań procesów akredytacji	10	4	2	0	0	0	2	0	1	0	1
PROCESY AKREDYTACJI, W TYM:											
wizytacji wstępnych	34	30	2	1	0	0	0	0	1	0	0
przeglądów dokumentacji	64	45	1	3	0	4	9	0	1	0	1
ocen na miejscu	75	54	4	3	1	2	9	0	1	1	0
obserwacji (prowadzonych osobno)	13	0	0	0	0	1	11	1	0	0	0
PROCESY NADZORU:											
ocen na miejscu	1426	1125	106	8	3	88	47	20	16	6	7
obserwacji (prowadzonych osobno)	167	0	0	0	0	85	57	9	0	2	14
przeglądów dokumentacji	151	91	25	0	1	15	18	0	1	0	0

3.2 Monitorowanie zgodności wymagań PCA z wymaganiami międzynarodowymi

3.2.1 Zmiana normy akredytacyjnej dla weryfikatorów GHG

Komunikatem Nr 141 z 24.03.2014 r. Polskie Centrum Akredytacji poinformowało o zmianie normy stanowiącej wymagania akredytacyjne dla weryfikatorów rocznych raportów dotyczących emisji gazów cieplarnianych i wprowadzeniu do stosowania normy PN-EN ISO 14065:2013 „Gazy cieplarniane – Wymagania dla jednostek prowadzących walidację i weryfikację dotyczącą gazów cieplarnianych do wykorzystania w akredytacji lub innych formach uznawania”. Zgodnie z Komunikatem Komisji Europejskiej 2013/C 258/05, norma EN ISO 14065:2013 posiada status normy zharmonizowanej i zastępuje poprzednie wydanie normy z 2012 r. W nawiązaniu do rezolucji European co-operation for Accreditation (EA Resolution 2013 (32) 15) w związku z opublikowaniem normy EN ISO 14065:2013 zmiana certyfikatów dla podmiotów akredytowanych w oparciu o wymagania PN-EN ISO 14065: 2012 została przeprowadzona przez PCA w trybie administracyjnym. W związku z powyższym, PCA zobowiązało akredytowanych przez PCA weryfikatorów GHG do wprowadzenia do swojego systemu zarządzania nowego wydania normy oraz do przesłania do PCA oświadczenia w tym zakresie. Jednocześnie PCA znowelizowało dokument DAVG-01 „Akredytacja weryfikatorów rocznych raportów dotyczących emisji gazów cieplarnianych. Wymagania szczegółowe”, pod kątem uwzględnienia zmiany wydania normy.

3.2.2 Zmiana wymagań akredytacyjnych w zakresie spójności pomiarowej – opublikowanie znowelizowanego dokumentu DA-06

W związku z nowelizacją dokumentu ILAC-P10:01/13 „Polityka ILAC dotycząca spójności pomiarowej wyników pomiarów”, w PCA opracowano harmonogram prac i dokonano nowelizacji dokumentu DA-06 „Polityka

dotycząca zapewnienia spójności pomiarowej”, wydanie 4. z 17.11.2011 r. W dokumencie DA-06 uwzględniono również aktualizacje dokumentów związanych: ILAC-P14:01/2013 „Polityka ILAC dotycząca niepewności pomiaru przy wzorcowaniu” i EA-4/02 M: 2013 „Wyrażanie niepewności pomiaru przy wzorcowaniu” (dokument w nowej wersji został w 2014 r. przetłumaczony na język polski i opublikowany na stronie internetowej PCA).

Wymagania znowelizowanego dokumentu DA-06 dotyczą działalności akredytowanych laboratoriów badawczych, wzorcujących i medycznych oraz działalności w zakresie badań i/lub wzorcowań wewnętrznych, wykorzystywanych przez akredytowane jednostki inspekcyjne i jednostki certyfikujące wyroby, w przeprowadzanych przez te jednostki ocenach zgodności. W znowelizowanej polityce uszczegółowiono zakres stosowania wymagań i zaleceń dokumentu. Wskazano wzorcowania stanowiące podstawowe źródło spójności pomiarowej i zasady postępowania, gdy brak jest możliwości wykorzystania tych źródeł. Doprecyzowano również zagadnienia merytoryczne, związane z określeniem „istotnego wpływu” urządzenia pomiarowego na niepewność pomiaru, związaną z wynikami wzorcowań i/lub badań oraz zdefiniowano pojęcie „usługi wzorcowania przydatnej do zamierzonego zastosowania”. Piąte wydanie dokumentu DA-06 zostało opublikowane 20.01.2015 r. Dokument został wprowadzony Komunikatem nr 154 z dnia 20.01.2015 r. i obowiązuje od 21.03.2015 r.

3.3 Rozwój działalności akredytacyjnej

3.3.1 Realizacja rozszerzeń działalności akredytacyjnej w zakresie jednostek certyfikujących wyroby i jednostek inspekcyjnych

- PCA uruchomiło nowy program akredytacji, opublikowany w dniu 30 kwietnia 2014 r. Komunikatem nr 144 „W sprawie akredytacji jednostek certyfikujących wydających opinie w sprawach wyrobów dopuszczanych do stosowania w zakładach górniczych”. W komunikacie podano informacje dot. możliwości składania wniosku o udzielenie lub rozszerzenie zakresu akredytacji jednostek certyfikujących wyroby, prowadzących działania w tym obszarze. Opracowanie nowego programu miało na celu ujednolicenie podejścia w procesach akredytacji i nadzoru nad jednostkami certyfikującymi wyroby, wydającymi wyniki badań wyrobu wraz z oceną (opiniami) w sprawie wyrobów dopuszczanych do stosowania w zakładach górniczych. Opinia z poziomu takiej jednostki służy do podjęcia decyzji w zakresie dopuszczania wyrobu do stosowania w zakładach górniczych przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2004 r. w sprawie dopuszczania wyrobów do stosowania w zakładach górniczych (DZ. U. 2004 Nr 99 poz. 1003 z późn. zm.). W dokumencie tym zostały określone szczegółowe wymagania dla jednostek wydających przedmiotowe opinie. W związku z powyższym, 30 kwietnia 2014 r. PCA opublikowało nowy dokument DAC-21 „Program akredytacji jednostek certyfikujących wydających opinie w sprawie wyrobów dopuszczanych do stosowania w zakładach górniczych”. Dokument opracowany został w porozumieniu z Wyższym Urzędem Górniczym i obowiązuje od dnia jego publikacji.
- Pod koniec 2014 r. PCA opracowało ramowy plan działań związany z uruchomieniem akredytacji jednostek certyfikujących wyroby do celów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 910/2014 z dnia

23 lipca 2014 r. (eIDAS). Opracowany plan jest spójny z rekomendacją ETSI / EA (ETSI Migration Guidance, November 2014), przy założeniu, że rozporządzenie eIDAS wymaga, zgodnie z art. 20, aby u kwalifikowanych dostawców usług zaufania (TSPs), jednostka oceniająca zgodność była zdolna do przeprowadzenia auditu potwierdzającego spełnianie wymagań Rozporządzenia eIDAS, począwszy od 1 lipca 2016 r. – specyfikacja ETSI TS 119 403 (V2.1.1) została opublikowana w listopadzie 2014 r. i może być użyta jako tymczasowy dokument zawierający wymagania akredytacyjne, które uzupełniają wymagania normy PN-EN ISO/IEC 17065:2013. Opublikowanie komunikatu o uruchomieniu akredytacji do celów rozporządzenia eIDAS przewidywane jest w maju 2015 r.

- W ramach współpracy z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju oraz Urzędem Transportu Kolejowego, opracowano program akredytacji jednostek oceniających zgodność do celów rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 402/2013 z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie wspólnej metody oceny bezpieczeństwa w zakresie wyceny i oceny ryzyka i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 352/2009.

PCA, we współpracy z Transportowym Dozorem Technicznym, określiło zasady udzielania akredytacji dla jednostek oceniających zgodność, ubiegających się o status jednostek uprawnionych do działań w obszarze homologacji.

3.3.2 Harmonizacja działalności akredytacyjnej

W 2014 r. PCA kontynuowało prace dotyczące harmonizacji działalności akredytacyjnej w obszarze pomiarów parametrów fizycznych wyposażenia medycznego – testów eksploatacyjnych w radioterapii i testów specjalistycznych w medycynie nuklearnej. Prace nad nowelizacją dokumentu PCA – DAB-09 „Program akredytacji laboratoriów badawczych wykonujących testy urządzeń radiologicznych”, wydanie 1. z 29.06.2012 r. kontynu-

owała, zgodnie z opracowanym harmonogramem, Grupa Ekspertka do spraw Akredytacji Laboratoriów Badawczych Wykonujących Badania w Obszarze Medycyny Nuklearnej i Radioterapii. Celem tego dokumentu jest uwzględnienie wymagań § 9 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie warunków bezpiecznego stosowania promieniowania jonizującego dla wszystkich rodzajów ekspozycji medycznej (Dz. U. Nr 51, poz. 265, z późniejszymi zmianami) w akredytacji podmiotów wykonujących testy urządzeń stosowanych w obszarze rentgenodiagnostyki, radiologii zabiegowej, jak również medycyny nuklearnej i radioterapii, w odniesieniu do wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17025:2005.

W zakresie harmonizacji podejścia do oceny kompetencji laboratoriów kryminalistycznych w odniesieniu do wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17025:2005, w 2014 r. kontynuowano prace związane z przygotowaniem dokumentu DAB-10 „Program akredytacji laboratoriów badawczych – dostawców usług kryminalistycznych”, będącego zbiorem wymagań specyficznych oraz wytycznych stosowanych w akredytacji i w nadzorze laboratoriów wykonujących badania w dziedzinie nauk sądowych. Grupa Ekspertka do spraw Akredytacji Laboratoriów Wykonujących Badania DNA i Daktyloskopijne, zgodnie z opracowanym harmonogramem, przygotowywała treść dyspozycji programu, z uwzględnieniem wymagań sektorowych, określonych w dokumencie „Decyzja Ramowa Rady 2009/905/WSiSW z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie akredytacji dostawców usług kryminalistycznych wykonujących czynności laboratoryjne”.

W 2014 r. rozpoczęto również prace związane z harmonizacją działalności akredytacyjnej w obszarze wykonywania badań obiektów inżynierskich, w szczególności obiektów mostowych. Powołano Grupę Ekspertką do spraw Akredytacji Laboratoriów Wykonujących Badania Obiektów Inżynierskich, w szczególności Obiektów Mostowych, której powierzono zadanie opracowania programu akredytacji.

W PCA powołano także Grupę Ekspertką do spraw Akredytacji Laboratoriów Wykonujących Pomiary Pól Elektromagnetycznych w Środowisku Pracy i Środowisku Ogólnym, w celu opracowania dokumentu PCA „Program akredytacji laboratoriów wykonujących pomiary pól elektromagnetycznych w środowisku pracy i środowisku ogólnym”. Program ten będzie określał wymagania specyficzne i wytyczne dla zastosowania wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17025:2005 w obszarze badań pól elektromagnetycznych, w tym, w programie zostaną uwzględnione mające zastosowanie wymagania przepisów prawa – jako wymagania sektorowe.

W obszarze akredytacji jednostek certyfikujących w zakresie rolnictwa ekologicznego, prowadzono prace dotyczące dostosowania procesów akredytacji i nadzoru do wymagań dokumentu EA – 3/12 (prowadzenie ocen do celów równoważności). Dokonano nowelizacji dokumentu DAC-13 „Akredytacja jednostek certyfikujących w zakresie rolnictwa ekologicznego”.

Na wniosek właściciela programu, tj. Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego (UPEMI), zaktualizowano program akredytacji DAC-20 „Program akredytacji jednostek certyfikujących w zakresie systemu QA/P”.

W związku z opublikowaniem dokumentu EA-6/03 rev. 3 „EA Document for Recognition of Verifiers under the EU ETS Directive” oraz EA-6/02 „EA Guidelines on the Use of EN 45 011 and ISO/IEC 17021 for Certification to EN ISO 3834”, PCA opublikowało tłumaczenie tych dokumentów, przeszkoliło personel oraz rozpoczęło prowadzenie ocen w siedzibach, z uwzględnieniem nowych wymagań.

3.3.3 Doskonalenie wsparcia eksperckiego

Przy PCA działa Komitet Techniczny ds. Akredytacji (KTA), Komitety Techniczne Specjalistyczne (KTS) oraz Grupy Ekspertkie (GE), będące ciałami opiniotwórczymi w sprawach związanych z prowadzeniem działalności akredytacyjnej. Komitety techniczne działają w taki sposób, aby zagwarantować niezależność i rzetelność opinii i analiz. PCA zapewnia, że wszyscy członkowie komitetów są wolni od wszelkich handlowych, finansowych i innych nacisków, które mogą mieć wpływ na bezstronność wydawanych opinii.

KTA jest ciałem opiniotwórczym, powołanym w celu wydawania opinii w procesach podejmowania decyzji, w związku z prowadzonymi procesami akredytacji i nadzoru oraz w celu wypracowywania stanowiska co do harmonizacji podejścia do akredytacji w zakresie ogólnych wymagań akredytacyjnych (norm) i zasad oceny poszczególnych rodzajów jednostek oceniających zgodność.

W 2014 roku KTA zaopiniował w sumie 22 sprawy, w tym:

- 15 zadań dotyczyło wydania opinii w procesach podejmowania decyzji w prowadzonych procesach akredytacji lub nadzoru (akredytacja w nowym obszarze działalności, dotychczas nieakredytowanym, zawieszenie akredytacji w całości lub części zakresu);
- 7 zadań dotyczyło zaopiniowania następujących dokumentów:

- DA-06 „Polityka dotycząca zapewnienia spójności pomiarowej”.
- DAN-01 „Akredytacja jednostek oceniających zgodność do działalności objętej Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 (CPR)”.
- DAN-03 „Akredytacja do celów notyfikacji w odniesieniu do dyrektywy 97/23/WE w sprawie urządzeń ciśnieniowych oraz dyrektywy 2009/105/WE w sprawie prostych zbiorników ciśnieniowych”.
- DAPT-01 „Akredytacja organizatorów badań biegłości. Wymagania szczegółowe”.

- DAC-21 „Program akredytacji jednostek certyfikujących wydających opinie w sprawie wyrobów dopuszczanych do stosowania w zakładach górniczych”.
- DACP-01 „Akredytacja jednostek certyfikujących osoby. Wymagania szczegółowe”.
- Tłumaczenie dokumentu EA-4/02 M:2013 „Wyrażanie niepewności pomiaru przy wzorcowaniu”.

W związku z nowelizacją normy ISO 15189:2012, Komitetowi Technicznemu Specjalistycznemu ds. Medycznych Laboratoriów Diagnostycznych, powierzono zadanie opiniowania propozycji komunikatu w sprawie wprowadzenia zmian w wymaganiach akredytacyjnych dla medycznych laboratoriów diagnostycznych, wynikających z opublikowania normy PN-EN ISO 15189:2013. W wyniku pracy komitetu opublikowano Komunikat nr 139. W komunikacie wskazano jednocześnie na różnice w zakresie użyteczności wyników badań wykonywanych w medycznych laboratoriach diagnostycznych akredytowanych, w odniesieniu do wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17025:2005 i PN-EN ISO 15189:2013. Komitet ten został również zaangażowany w prace związane z nowelizacją dokumentu DAM-01 „Akredytacja laboratoriów medycznych. Wymagania szczegółowe”. W Komitecie reprezentowane są: Ministerstwo Zdrowia, Krajowa Izba Diagnostów Laboratoryjnych, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego, Państwowy Zakład Higieny, Uniwersytet Medyczny w Łodzi – Katedra i Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej oraz przedstawiciele ośrodków naukowych i jednostek oceniających zgodność.

Struktura działającego przy PCA Specjalistycznego Komitetu Technicznego ds. Środowiska, zapewnia udział wszystkich stron istotnie zainteresowanych akredytacją w obszarze środowiska, takich jak Ministerstwo Środowiska, Ministerstwo Gospodarki, jednostki reprezentujące interes społeczny oraz jednostki oceniające zgodność działające w obszarze środowiska. Komitet dostarcza PCA szeroko rozumianego doradztwa w sprawach technicznych, opiniuje propozycje zmian w programach akredytacji oraz wskazuje kierunki roz-

woju działalności akredytacyjnej w obszarze środowiska. W szczególności wsparcie dotyczyło działalności PCA w poniższych programach akredytacji:

- DAVG-01 „Akredytacja weryfikatorów rocznych raportów dotyczących emisji gazów cieplarnianych. Wymagania szczegółowe”;
- DAVE-01 „Akredytacja weryfikatorów środowiskowych EMAS. Wymagania szczegółowe”.

W procesach akredytacji do celów notyfikacji, PCA korzysta ze wsparcia Grupy Ekspertów ds. Dyrektyw. Wsparcie eksperckie zostało udzielone PCA przy opracowywaniu programu DAN-03 „Akredytacja do celów notyfikacji w odniesieniu do dyrektywy 97/23/WE w sprawie urządzeń ciśnieniowych oraz dyrektywy 2009/105/WE w sprawie prostych zbiorników ciśnieniowych”, przy nowelizacji dokumentów DAN-01 i DAN-02 oraz przy ujednolicaniu ocen w jednostkach oceniających zgodność w ramach danej dyrektywy.

W 2014 r., w ramach doskonalenia wsparcia eksperckiego, rozpoczęły swoją działalność dwie nowo powołane grupy eksperckie, które stanowią zespoły zadaniowe posiadające specjalistyczną wiedzę. Zostały one powołane w związku z potrzebą opracowania programów akredytacji laboratoriów badawczych, w celu harmonizacji podejścia do wybranych obszarów akredytacji. Zakres prac tych grup został przedstawiony w dalszej części sprawozdania.

Wszystkie wymienione wyżej grupy są organem doradczym kierownika Biura do Spraw Akredytacji w sprawach technicznych, dotyczących akredytacji laboratoriów badawczych, wykonujących badania w powyższych – specyficznych obszarach. Po zrealizowaniu powierzonych im zadań i opublikowaniu przez PCA dokumentów, do opracowania których zostały powołane, grupy eksperckie zostają automatycznie rozwiązane. Ponadto w 2014 r. powoływano samodzielnych ekspertów, w celu przedstawienia opinii w sprawie merytorycznego przeglądu wniosku o rozszerzenie/uaktualnienie zakresu akredytacji. Przedsięwzięcie wynikało z nowelizacji Rozporządzenia Ministra Pracy

i Polityki Społecznej z dnia 6 czerwca 2014 r. w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U. 2014 poz. 817). Decyzją Dyrektora PCA powołano sześciu samodzielnych ekspertów do spraw funkcjonowania systemu oceny zgodności w obszarze badań i pobierania próbek powietrza w środowisku pracy, którzy zaangażowani byli w opiniowanie 73 wniosków laboratoriów badawczych o rozszerzenie i uaktualnienie zakresu akredytacji.

3.3.4 Ocena jednostek notyfikowanych

W 2014 r. PCA kontynuowało współpracę z ministerstwami i urzędami centralnymi w zakresie akredytacji jednostek oceniających zgodność do celów notyfikacji. Dostosowując się do zapotrzebowania rynku, Polskie Centrum Akredytacji rozpoczęło pracę nad kolejnym programem akredytacji do celów notyfikacji. Zespół specjalistów przy PCA opracował program DAN-03, harmonizujący podejście do akredytacji w odniesieniu do dyrektywy 97/23/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 maja 1997 r., w sprawie zbliżania ustawodawstw Państw Członkowskich dotyczących urządzeń ciśnieniowych oraz dyrektywy 2009/105/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 września 2009 r., odnoszącej się do prostych zbiorników ciśnieniowych. Program został uzgodniony z Ministerstwem Gospodarki, a jego opublikowanie z początkiem 2015 r. zostało poprzedzone komunikatem.

W obszarze akredytacji do celów notyfikacji funkcjonują już 2 programy akredytacji: DAN-01 „Akredytacja jednostek biorących udział w procesie oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobów budowlanych w odniesieniu do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 (CPR)” oraz DAN-02 „Akredytacja do celów notyfikacji w odniesieniu do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/57/WE w sprawie interoperacyjności systemu kolei we wspólnocie”. Programy te są obecnie poddawane rewizji, w związku ze zmianą normy akredytacyjnej PN-EN ISO/IEC 17065 (poprzednio PN-EN 45011), zawierającej wymagania dla jednostek certyfikujących wyroby. Dodatkowo, w obszarze objętym programem DAN-01, zmieniły się regulacje prawne. 16 czerwca 2014 r., weszło w życie rozporządzenie delegowane Komisji (UE) Nr 568/2014 z dnia 18 lutego 2014 r., zmieniające załącznik V do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011, dotyczący oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobów budowlanych (Dz. U. UE Nr L 157/76 (PL) z 27.5.2014 r.). Zmiana załącznika V do-

tyczyła zapewnienia przejrzystości podziału i opisu zadań producenta i jednostek notyfikowanych oraz uproszczenia procedur oceny wyrobów, dla których wydano europejską ocenę techniczną.

W prowadzonych ocenach do celów notyfikacji, PCA wykorzystuje nowe wydanie dokumentu EA-2/17 INF:2014 „EA Document on Accreditation for Notification Purposes”. Pierwsze dwie główne części znowelizowanego dokumentu EA-2/17 przedstawiają ogólne zasady dotyczące akredytacji dla celów notyfikacji oraz wskazują normy akredytacyjne, wraz z dodatkowymi wymaganiami, które mogą być stosowane przez jednostki akredytujące do oceny kompetencji jednostek oceniających zgodność, w odniesieniu do poszczególnych modułów oceny zgodności. Zmieniono charakter dokumentu EA-2/17 z obowiązkowego na informacyjny. Tabelę powiązań między wymaganiami dla jednostek notyfikowanych przedstawionych w decyzji KE 768/2008 a wymaganiami w zharmonizowanych normach akredytacyjnych, dostosowano do znowelizowanych norm akredytacyjnych: ISO/IEC 17065, ISO/IEC 17024, ISO/IEC 17020.

3.3.5 Zmiany norm akredytacyjnych

Laboratoria badawcze

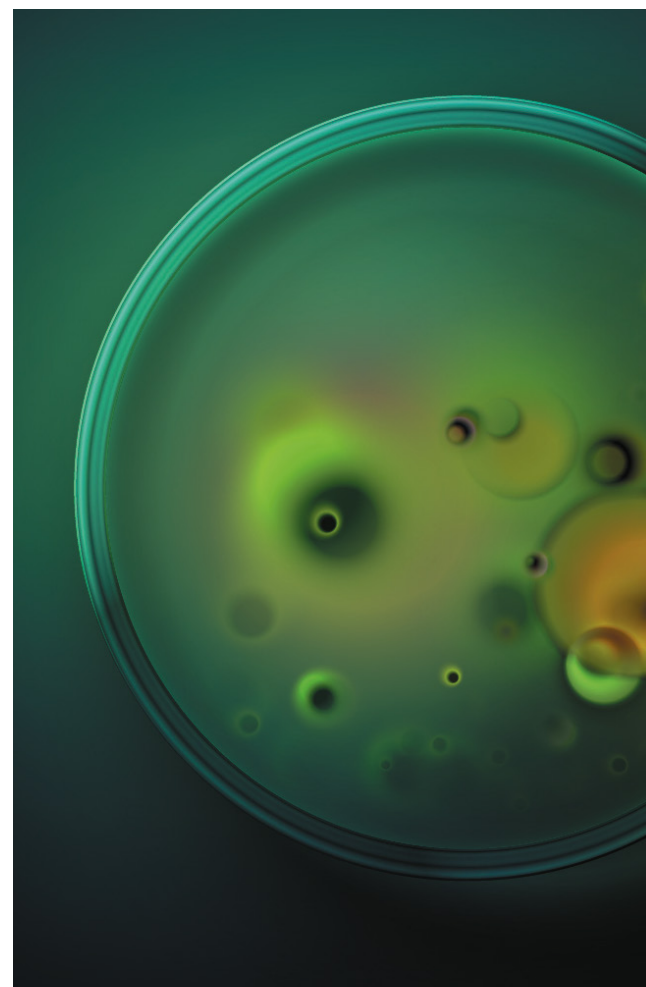
W 2014 r., w obszarze akredytowanej działalności laboratoriów kontynuowano, zgodnie z opracowanym harmonogramem, prace związane ze zmianą wymagań akredytacyjnych dla medycznych laboratoriów diagnostycznych. Norma PN-EN ISO 15189:2008 została zastąpiona przez normę PN-EN ISO 15189:2013 „Laboratoria medyczne – Wymagania dotyczące jakości i kompetencji”. Zgodnie z Rezolucją ILAC (GA 16.21), podjętą przez Zgromadzenie Ogólne ILAC w dniu 26 października 2012 roku, dzień 1.03.2016 roku został ustalony jako ostateczny termin wdrożenia do stosowania normy ISO 15189:2013 przez akredytowane medyczne laboratoria diagnostyczne.

W przedsięwzięcie zaangażowany został Komitet Techniczny Specjalistyczny ds. Medycznych Laboratoriów Diagnostycznych. W Komunikacie nr 139, PCA przed-

stawiło zasady postępowania jednostki akredytującej w okresie przejściowym, w odniesieniu do jednostek oceniających zgodność planujących złożenie wniosku o akredytację, będących w procesie akredytacji oraz akredytowanych i w trakcie nadzoru.

Realizując harmonogram prac związanych z nowelizacją wymagania akredytacyjnego laboratoriów medycznych, Komitet Techniczny Specjalistyczny ds. Medycznych Laboratoriów Diagnostycznych, zaangażowany był w prace związane z nowelizacją dokumentu DAM-01 „Akredytacja laboratoriów medycznych. Wymagania szczegółowe”.

Przedstawiciel PCA zaangażowany był także w prace, działającego przy Polskim Komitecie Normalizacyjnym, Komitetu Technicznego nr 300 ds. Medycznych Badań Laboratoryjnych In Vitro, związane z tłumaczeniem na język polski normy PN-EN ISO 15189:2013.

Jednostki certyfikujące i inspekcyjne

Jednostki certyfikujące wyroby – w 2014 r. PCA uruchomiło, zgodnie z Komunikatem nr 125 z dnia 24.07.2013 r., oceny jednostek certyfikujących wyroby, procesy i usługi na zgodność z wymaganiami normy PN-EN ISO/IEC 17065:2013. Zgodnie z przyjętym harmonogramem, ostateczny termin na wdrożenie wymagań tej normy przez akredytowane jednostki certyfikujące upływa 15.09.2015 r.

Jednostki certyfikujące osoby – zgodnie z Komunikatem nr 127 z dnia 24.07.2013 r. w sprawie wprowadzenia zmian w wymaganiach akredytacyjnych dla jednostek certyfikujących osoby, wynikających z opublikowania normy PN-EN ISO/IEC 17024:2012, PCA dokonało w 2014 r. ocen w większości akredytowanych jednostek certyfikujących osoby. Ostateczny termin na wdrożenie przez akredytowane jednostki certyfikujące osoby wymagań PN-EN ISO/IEC 17024:2012 upłynął 1.07.2015 r.

Jednostki inspekcyjne – zgodnie z Komunikatem nr 107, opublikowanym w 2012 r., w sprawie zmian w wymaganiach akredytacyjnych dla jednostek inspekcyjnych, wynikających z opublikowania normy PN-EN ISO/IEC 17020:2012, w 2014 r. PCA dokonało ocen we wszystkich akredytowanych jednostkach inspekcyjnych. Ostateczny termin na wdrożenie normy PN-EN ISO/IEC 17020:2012 przez akredytowane jednostki inspekcyjne upłynął 1.03.2015 r.

Jednostki certyfikujące systemy zarządzania środowiskowego – w 2014 r. PCA przeprowadziło oceny w akredytowanych jednostkach certyfikujących systemy zarządzania środowiskowego, w związku z obowiązkiem wdrożenia przez te jednostki wymagań ISO/IEC TS 17021-2:2012. Zgodnie z Komunikatem nr 126 z dnia 24.07.2013 r., ostateczny termin wdrożenia tej specyfikacji technicznej przez akredytowane jednostki upłynął 15.08.2014 r. Wszystkie akredytowane jednostki certyfikujące systemy zarządzania środowiskowego, z wyjątkiem jednej, przeszły ocenę pozytywnie i utrzymały ciągłość akredytacji w programie EMS.

4

Zarządzanie relacjami zewnętrznymi

4.1 Współpraca z administracją państwową i innymi zainteresowanymi stronami

Laboratoria badawcze

W 2014 r. PCA, z uwagi na trwające prace dotyczące harmonizacji działalności akredytacyjnej w obszarze wykonywania pomiarów parametrów fizycznych wyposażenia medycznego – testów eksploatacyjnych w radioterapii i testów specjalistycznych w medycynie nuklearnej, kontynuowało współpracę z Ministerstwem Zdrowia, jako instytucją właściwą ds. regulacji prawnych dotyczących badań urządzeń stosowanych w obszarze rentgenodiagnostyki, radiologii zabiegowej, medycyny nuklearnej i radioterapii. Realizowano prace związane z nowelizacją dokumentu DAB-09 „Program akredytacji laboratoriów badawczych wykonujących testy urządzeń radiologicznych”.

Kontynuowano również współpracę nawiązaną z Komendą Główną Policji, nadzorującą krajowe laboratoria kryminalistyczne Policji, wykonujące badania dla potrzeb nauk sądowych, w tym z Centralnym Laboratorium Kryminalistycznym oraz z Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instytutem Ekspertyz Sądowych w Krakowie. Powołana Grupa Ekspertka do spraw Akredytacji Laboratoriów Wykonujących Badania DNA i Daktyloskopijne, której członkowie są przedstawicielami ww. instytucji, realizowała prace związane z opracowaniem programu akredytacji laboratoriów badawczych – wykonujących usługi kryminalistyczne.

W obszarze pomiarów pól elektromagnetycznych w środowisku pracy i środowisku ogólnym, PCA nawiązało współpracę z Ministerstwem Środowiska, Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej wraz z podległym ministerstwu Centralnym Instytutem Ochrony Pracy, Ministerstwem Zdrowia wraz z podległym ministerstwu Instytutem Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera. Członkowie ww. instytucji wchodziły w skład, powołanej w 2014 r. w PCA Grupy Ekspertkiej do spraw Akredytacji Laboratoriów Wykonujących Po-

miary Pól Elektromagnetycznych w Środowisku Pracy i Środowisku Ogólnym, której zadaniem jest opracowanie dokumentu PCA „Program akredytacji laboratoriów wykonujących pomiary pól elektromagnetycznych w środowisku pracy i środowisku ogólnym”.

Przedstawiciele Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad oraz PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. wchodziły w skład powołanej w 2014 roku Grupy Ekspertkiej do spraw Akredytacji Laboratoriów Wykonujących Badania Obiektów Inżynierskich, w szczególności Obiektów Mostowych, powołanej w celu opracowania programu akredytacji.

W obszarze akredytacji laboratoriów badawczych, wykonujących badania emisji do środowiska ogólnego, PCA nawiązało współpracę z Ministerstwem Środowiska, w zakresie określenia zasad oceny / uznawania równoważności metod badawczych stosowanych w badaniach dla potrzeb ochrony środowiska. W efekcie pozyskano stanowisko regulatora, w ww. sprawie.

Jednostki certyfikujące i inspekcyjne

W obszarze akredytacji jednostek certyfikujących i inspekcyjnych, PCA kontynuowało współpracę z ministerstwami, urzędami centralnymi i innymi organami administracji państwowej, w tym z:

- Ministerstwem Środowiska i Generalną Dyrekcją Ochrony Środowiska, w obszarze akredytacji weryfikatorów GHG, EMAS i ETV;
- KOBIZE, w zakresie weryfikacji raportów dot. wielkości emisji gazów cieplarnianych i akredytacji weryfikatorów GHG;
- Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Głównym Inspektorem Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, w obszarze akredytacji jednostek certyfikujących rolnictwo ekologiczne, produkty tradycyjne i regionalne, integrowaną produkcję roślinną oraz

prowadzących certyfikację do celów równoważności. W związku z zastąpieniem normy PN-EN 45011 normą PN-EN ISO/IEC 17065, w ramach współpracy zaktualizowano programy akredytacji DAC-13 „Program akredytacji jednostek certyfikujących w zakresie rolnictwa ekologicznego” i DAC-06 „Program akredytacji jednostek certyfikujących produkty tradycyjne i regionalne w odniesieniu do wymagań normy PN-EN 45011:2000”;

- Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju oraz Polską Grupą Jednostek Notyfikowanych, w obszarze akredytacji do celów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 305/2011. W ramach współpracy uzgodniono nowelizację dokumentu DAN-01 „Akredytacja jednostek biorących udział w procesie oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobów budowlanych w odniesieniu do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 (CPR)”;
- Transportowym Dozorem Technicznym, w sprawie akredytacji jednostek oceniających zgodność, ubiegających się o status jednostek uprawnionych do działań w obszarze homologacji;
- Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju oraz Urzędem Transportu Kolejowego, w sprawie akredytacji jednostek oceniających zgodność do celów rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 402/2013 z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie wspólnej metody oceny bezpieczeństwa w zakresie wyceny i oceny ryzyka i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 352/2009. Wspólna metoda oceny bezpieczeństwa (CSM) w zakresie wyceny i oceny ryzyka, ma zastosowanie do wszystkich zmian systemu kolejowego, o których mowa w pkt. 2 lit. d) załącznika III do dyrektywy 2004/49/WE, które są uznawane za znaczące w rozumieniu art. 4 rozporządzenia. W ramach współpracy powstał projekt programu akredytacji jednostek oceniających dokonujących niezależnej oceny prawidłowości stosowania procesu zarządzania ryzykiem, określonego w załączniku I rozporządzenia nr 402/2013 oraz jego wyników, w celu zweryfikowania, czy oceniany system spełnia wymogi bezpieczeństwa i czy nastąpiła bezpieczna integracja znaczącej zmiany do systemu kolejowego;
- Urzędem Transportu Kolejowego, w zakresie udzielania akredytacji do celów notyfikacji dla jednostek oce-

niających zgodność w obszarze dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 2008/57/WE w sprawie interoperacyjności systemu kolei we Wspólnocie. W ramach współpracy uzgodniono nowelizację dokumentu DAN-02 „Akredytacja do celów notyfikacji w odniesieniu do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/57/WE w sprawie interoperacyjności systemu kolei we Wspólnocie”;

- Wyższym Urzędem Górniczym (WUG), w zakresie udzielania akredytacji jednostkom certyfikującym, które przeprowadzają badania i ocenę wyrobów oraz sporządzają opinie dla potrzeb wydawania przez Prezesa WUG decyzji w sprawie dopuszczania wyrobu do stosowania w zakładach górniczych. W ramach współpracy uzgodniono i opublikowano dokument DAC-21 „Program akredytacji jednostek certyfikujących wyroby wg normy PN-EN 45011:2000 wydających opinie w sprawie wyrobów dopuszczonych do stosowania w zakładach górniczych”;

- Ministerstwem Gospodarki, w sprawie uruchomienia akredytacji dla jednostek oceniających zgodność do działań przewidzianych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE w sprawie opracowania dokumentu DAN-03, harmonizującego podejście do akredytacji w odniesieniu do dyrektyw 97/23/WE i 2009/105/WE;

- Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju oraz Urzędem Transportu Kolejowego, w sprawie programu akredytacji jednostek oceniających zgodność do celów rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 13 maja 2014 r. w sprawie dopuszczania do eksploatacji określonych rodzajów budowli, urządzeń i pojazdów kolejowych.

4.2 Rozwój współpracy międzynarodowej

PCA jest członkiem EA (European co-operation for Accreditation), IAF (International Accreditation Forum, Inc.), ILAC (International Laboratory Accreditation Co-operation) oraz FALB (Forum of Accreditation and Licensing Bodies). Zgodnie z art. 4. p. 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. „każde państwo członkowskie zapewnia, by jego krajowa jednostka akredytująca dysponowała odpowiednimi zasobami, zarówno finansowymi, jak i ludzkimi, w celu właściwego wykonywania swoich zadań, w tym wypełniania zadań specjalnych, takich jak działalność w ramach europejskiej i międzynarodowej współpracy akredytacyjnej”.

Członkostwo w tych organizacjach, a w konsekwencji podpisanie wielostronnych porozumień, zapewnia uznanie w Europie i na świecie wyników badań akredytowanych laboratoriów oraz dokumentów wydawanych przez krajowe, akredytowane jednostki certyfikujące i inspekcyjne.

Zgodnie z zasadami członkostwa oraz Zarządzeniem Dyrektora PCA nr 205 z 13.02.2014 r., w sprawie wyznaczenia osób do współpracy w ramach organizacji międzynarodowych, w 2014 roku pracownicy PCA brali czynny udział w pracach komitetów, grup roboczych działających przy EA, IAF, ILAC oraz FALB. Praca w komitetach/grupach umożliwia wymianę doświadczeń, a także zapewnia wpływ na kształtowanie systemu oceny zgodności w wymiarze europejskim i światowym. Jednocześnie PCA jest zobowiązane do implementacji pozyskanej wiedzy.

W efekcie współpracy z ww. organizacjami, w 2014 r. pracownicy PCA uczestniczyli w 46 spotkaniach, w wyniku których zdefiniowano 57 nowych zadań dla PCA (zadania zostały zrealizowane w 2014 roku lub zaplanowane do dalszej realizacji). Ponadto, w ramach elektronicznej formy współpracy, PCA wysłało odpowiedzi dotyczące 55 dokumentów, w tym: zaopiniowano 16 dokumentów, zgłoszono w sprawie 31 dokumentów oraz wzięło udział w 8 ankietach.

Dodatkowo, pracownicy PCA biorą udział w pracach działających w strukturze EA, tzw. Technical Networks (TN). Celem TN jest inicjowanie dyskusji, wymiana doświadczeń, specjalistycznej wiedzy oraz szeroko rozumiana harmonizacja prac w wybranych obszarach działalności technicznej laboratoriów badawczych. Członkami Technical Networks są przedstawiciele jednostek akredytujących, zaangażowani w dziedzinę badań właściwą dla TN. Pracownicy PCA są członkami następujących TN:

- TN Food-Feed (dziedzina badań: badania biologiczne i biochemiczne, chemiczne, mikrobiologiczne, właściwości fizycznych, pobieranie próbek, badania sensoryczne; obiekty badań: produkty rolne, wyroby konsumpcyjne przeznaczone dla ludzi w tym żywność);
- TN Environment (dziedzina badań: badania chemiczne, badania dotyczące inżynierii środowiska, badania właściwości fizycznych, pobieranie próbek; obiekty badań: powietrze, pyły, drgania, oświetlenie, mikroklimat,

pole elektromagnetyczne w środowisku pracy/ogólnym, gazy odlotowe, hałas w środowisku pracy/ogólnym, promieniowanie optyczne);

- TN Electrical-Mechanical (dziedziny badań: m.in. badania elektryczne i elektroniczne, ogniowe, mechaniczne, metalograficzne, nieniszczące, badania właściwości fizycznych; obiekty badań: m. in. wyroby i wyposażenie elektryczne, telekomunikacyjne i elektroniczne, wyposażenie elektroniczne – w tym oprogramowanie, wyroby i materiały konstrukcyjne – w tym metale i kompozyty);

- TN Calibration (laboratoria wzorcujące).

4.2.1 Umowy o współpracy

Umowy w ramach polityki transgranicznej

Zgodnie z dokumentem EA-2/13 "EA Cross Border Accreditation Policy and Procedure for Cross Border Cooperation between EA. Members", PCA współpracuje z zagranicznymi jednostkami akredytującymi w zakresie przeprowadzania ocen oddziały jednostek oceniających zgodność, zlokalizowanych na terenie Polski.

Ogólną zasadą PCA jest prowadzenie działalności akredytacyjnej na terytorium Polski oraz nieoferowanie akredytacji poza granicami kraju. Polityka ta określona została w oparciu o wymagania normy PN-EN ISO/IEC 17011, rozporządzenia (WE) nr 765/2008, dokumentu SOGS N595 rev. 6 oraz odpowiednich dokumentów EA, IAF i ILAC. W myśl artykułu 11. ww. rozporządzenia oraz zawartych przez PCA wielostronnych porozumień EA MLA, IAF MLA i ILAC MRA – PCA uznaje akredytacje udzielone przez inne jednostki akredytujące, członków tych porozumień, za równoważne. Podobnie, zagraniczne jednostki akredytujące, członkowie wielostronnych porozumień, akceptują akredytacje udzielone przez Polskie Centrum Akredytacji.

W przypadkach określonych w artykule 6. i 7. ww. rozporządzenia, jednostki akredytujące mogą podjąć

się akredytacji podmiotu zagranicznego w regionie EA. Stosuje się wówczas zasady podane w dokumencie EA-2/13, w szczególności dotyczące współpracy z jednostką akredytującą danego kraju. W tym celu podpisywane są umowy o współpracy w ramach polityki transgranicznej. W 2014 roku, Polskie Centrum Akredytacji podpisało taką umowę z fińską jednostką akredytującą (Finnish Accreditation Service, FINAS). Rozpoczęto także rozmowy w sprawie podpisania podobnego porozumienia ze szwajcarską jednostką akredytującą (Swiss Accreditation Service, SAS). Wcześniej PCA podpisało umowy o współpracy z ośmioma jednostkami akredytującymi z: Holandii, Wielkiej Brytanii, Danii, Niemiec, Czech, Turcji, Grecji i Włoch. W ramach współpracy transgranicznej, w 2014 roku PCA zrealizowało 21 ocen na zlecenie zagranicznych jednostek akredytujących.

Umowy dwustronne

24 września 2014 r., w Polskim Centrum Akredytacji odbyło się spotkanie dyrektora PCA, dr. inż. Eugeniusza W. Roguskiego z przedstawicielem ukraińskiej jednostki akredytującej (National Accreditation Agency of Ukraine, NAAU): Vasylem Demchyshenem, pierwszym zastępcą przewodniczącego NAAU, Volodymyrem Chekalinem, przewodniczącym Rady ds. Akredytacji i Valerim Krasniukiem, kierownikiem Działu Jakości i Zarządzania Personalem NAAU.

Podczas spotkania zostało podpisane porozumienie o współpracy pomiędzy NAAU i PCA, zgodnie z którym strony zobowiązały się do wymiany informacji i doświadczeń dotyczących akredytacji, a także współpracy w zakresie organizacji porównań międzylaboratoryjnych. Ponadto, przedstawiciele NAAU wezmą udział w organizowanych przez PCA szkoleniach i seminariach oraz w obserwacjach audytów przeprowadzanych w jednostkach oceniających zgodność.

Podpisanie porozumienia o współpracy z albańską jednostką akredytującą

W wyniku prac Polsko-Albańskiej Komisji ds. Współpracy Gospodarczej, Polskie Centrum Akredytacji otrzymało propozycję podpisania porozumienia o współpracy z albańską jednostką akredytującą (Directorate of Accreditation, DA). Strona albańska wyraziła zainteresowanie wymianą doświadczeń z PCA w zakresie akredytacji jednostek oceniających zgodność, udziałem w szkoleniach, konferencjach i warsztatach organizowanych dla auditorów i ekspertów prowadzących procesy akredytacji i nadzoru jednostek oceniających zgodność, a także obserwacją realizowanych ocen. 17 kwietnia 2015 r., p.o. dyrektora PCA, Lucyna Olborska oraz Armond Halebi, dyrektor generalny DA, podpisali porozumienie o współpracy pomiędzy Polskim Centrum Akredytacji a Directorate of Accreditation.

4.2.2 Organizacja spotkań komitetów / grup roboczych

Posiedzenie EA Multilateral Agreement Council (EA MAC) w Warszawie

Polskie Centrum Akredytacji było gospodarzem dwudniowego (9–10 kwietnia 2014 r.) posiedzenia (EA Multilateral Agreement Council, EA MAC) oraz działających przy niej: EA MAC Management Group (8 kwietnia) i EA MAC Working Group for Training and Procedures (10 i 11 kwietnia). W spotkaniu EA MAC wzięło udział blisko 60 osób, w tym przedstawiciele krajowych jednostek akredytujących z całej Europy, Komisji Europejskiej i innych zainteresowanych stron. PCA reprezentowały: Lucyna Olborska, zastępca dyrektora ds. akredytacji (będąca jednocześnie stałym przedstawicielem PCA we wszystkich wyżej wymienionych grupach, a także ewaluatorem EA MLA) oraz Małgorzata Tworek, pełnomocnik ds. systemu zarządzania.

EA Multilateral Agreement Council jest najważniejszym komitetem działającym przy European co-operation for Accreditation (EA). Jego zadaniem jest między innymi skuteczne i bezstronne zarządzanie procesem wzajemnej oceny prowadzonej w ramach EA (peer-evaluation), podejmowanie decyzji w sprawach członkostwa w EA Multilateral Agreement (EA MLA) i EA Bilateral Agreement, ustalanie wspólnych polityk w tym zakresie, harmonizacja kryteriów oceny EA MLA z wymaganiami IAF MLA i ILAC MRA, wypracowywanie jednolitych praktyk dla wzajemnej oceny oraz zarządzanie szkoleniami dla ewaluatorów EA. Przypadająca co cztery lata, kolejna ewaluacja PCA w ramach EA MLA (w pełnym zakresie), zaplanowana została na pierwszy kwartał 2016 r.

Przyznanie PCA statusu sygnatariusza EA MLA w zakresie akredytacji weryfikatorów GHG

Podczas posiedzenia EA MAC w Warszawie, podjęta została, między innymi, decyzja o przyznaniu PCA

statusu sygnatariusza EA MLA, w zakresie akredytacji weryfikatorów rocznych raportów na temat wielkości emisji gazów cieplarnianych.

Po analizie szczegółowego raportu z ewaluacji PCA, przeprowadzonej w dniach 03–04.10.2013 r., EA Multilateral Agreement Council uznało, że PCA spełnia wymagania oraz posiada kompetencje do prowadzenia działalności akredytacyjnej w odniesieniu do:

- Rozporządzenia Komisji (UE) nr 600/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie weryfikacji raportów na temat wielkości emisji gazów cieplarnianych i raportów dotyczących tonokilometrów oraz akredytacji weryfikatorów zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz
- normy PN-EN ISO 14065:2012 „Gazy cieplarniane – Wymagania dla jednostek prowadzących walidację i weryfikację dotyczącą gazów cieplarnianych do wykorzystania w akredytacji lub innych formach uznawania”.

5

Zarządzanie kapitałem ludzkim

5.1 Auditorzy

Praca auditorów Polskiego Centrum Akredytacji podlega regularnemu monitoringowi, będącemu punktem wyjścia do procesu ich doskonalenia. Źródłem, wskazującym obszary do poprawy, są m.in. karty oceny auditora (formularz FA-56), wypełniane po każdej ocenie przez odpowiednich członków zespołu. Dodatkowo, co kwartał, przeprowadzana jest analiza najłabszych ocen auditorów. Wyniki przekazywane są poszczególnym osobom przez kierownika Działu Rozwoju Auditorów, w celu poprawy jakości wykonywanej przez nich pracy. PCA prowadzi również regularne obserwacje auditorów wiodących podczas wykonywanej pracy. Przeprowadzane są one przez najbardziej doświadczony personel PCA, który w głównej mierze jest personelem stałym.

W 2014 r. zorganizowano 28 obserwacji. Wnioski z oceny przekazywane są auditorowi wiodącemu bezpośrednio po obserwacji, zaś pełną informację o przebiegu obserwacji otrzymuje PCA w postaci raportu (formularz FA-92). Obserwacje dotyczące pracy personelu technicznego są z kolei przekazywane podczas – planowo organizowanych – wewnętrznych szkoleń doskonalą-

cych. Wszystkie uzyskane z powyższych raportów i ankiet informacje, analizy oraz wnioski, wykorzystywane są jako materiał szkoleniowy, dedykowany auditorom i ekspertom. Dzięki temu audytujący personel PCA stale uzupełnia wiedzę, podnosi swoje kompetencje i doskonali swoje umiejętności.

W celu poszerzania bazy auditorów wiodących, Polskie Centrum Akredytacji przeprowadza procesy stażowania kandydatów na auditorów wiodących. W 2014 r. ukończyło staż z wynikiem pozytywnym i zostało przekwalifikowanych na auditorów wiodących 6 osób. Proces stażowania z eksperta na auditora technicznego w 2014 r. zakończono dla 33 osób.

PCA regularnie przeprowadza także rekrutację personelu zewnętrznego. W 2014 roku bazę PCA uzupełniono o 60 nowych ekspertów. Było to związane, między innymi z rozszerzeniem zakresu akredytacji do celów notyfikacji, gdzie do 17 dyrektyw zatwierdzono 25 ekspertów. Łącznie, w grudniu 2014 r., baza liczyła 625 osób.

6.1 Realizacja planu szkoleń

6.1.1 Szkolenia otwarte

W 2014 r. przeprowadzono 33 szkolenia otwarte, w których uczestniczyły 782 osoby.

Ze względu na okres przejściowy wdrożenia kilku nowych norm, PCA dostosowało tematykę szkoleń do aktualnych potrzeb jednostek. Stąd też, oferta szkoleniowa obejmowała szkolenia z obszaru PN-EN ISO/IEC 17065:2013 (4 terminy), PN-EN ISO/IEC 17020:2012 (2 terminy) oraz PN-EN ISO/IEC 17024:2012 (jedno spotkanie). Bardzo dużym zainteresowaniem cieszyły się również szkolenia z obszaru metrologii, tj. „Metrologia – nadzorowanie wyposażenia pomiarowego w laboratoriach” (PD-15) oraz połączone szkolenie PD-1 i PD-2 „System zarządzania w laboratorium. Zadania kierownika ds. jakości i kierownictwa technicznego. Audit wewnętrzny w laboratorium” (PD-12). Zamieszczona obok grafika prezentuje liczbę zorganizowanych szkoleń oraz uczestników w 2014 r.

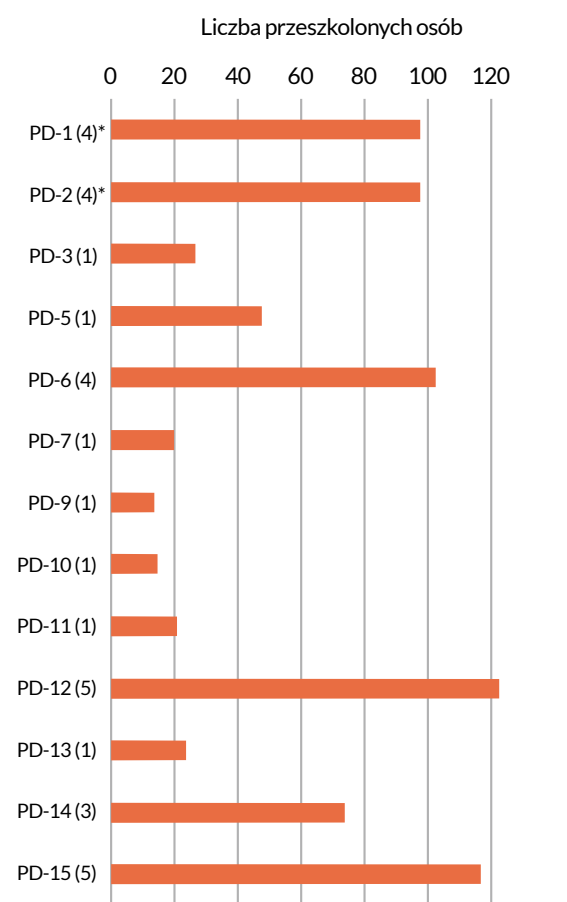
6.1.2 Szkolenia wewnętrzne

W celu podwyższenia i uzupełnienia kwalifikacji auditorów, pod kątem doskonalenia i ujednolicenia procesów prowadzenia ocen w laboratoriach i jednostkach, PCA organizuje szkolenia wewnętrzne personelu. W 2014 r. przeprowadzono łącznie 21 szkoleń wewnętrznych dla 509 osób.

Przeprowadzono 4 szkolenia w związku z okresem przejściowym wdrożenia następujących norm (w tym 2 terminy spotkań dotyczące wymagań dla jednostek certyfikujących wyroby):

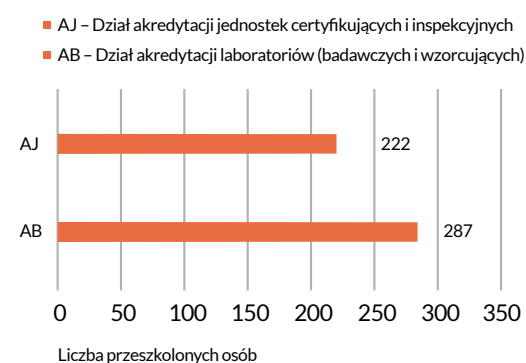
- PN-EN ISO/IEC 17065:2013 „Ocena zgodności
- Wymagania dla jednostek certyfikujących wyroby, procesy i usługi”,

SZKOLENIA OTWARTE

* Szkolenia wg kodów (w nawiasach podano liczbę zrealizowanych terminów)

Szkolenia wewnętrzne PCA – przeszkolone osoby wg działów

- PN-EN ISO/IEC 17020:2012 „Ocena zgodności
- Wymagania dotyczące działania różnych rodzajów jednostek przeprowadzających inspekcję”,
- PN-EN ISO/IEC 17024:2012 „Ocena zgodności
- Ogólne wymagania dotyczące jednostek certyfikujących osoby”.

Pozostałe szkolenia również dotyczyły nowelizacji wymagań, w tym: ISO/IEC 27001:2013 „System zarządzania bezpieczeństwem informacji” oraz ISO/IEC TS 17021-3:2013 „Ocena zgodności – Wymagania dla jednostek prowadzących audit i certyfikację systemów zarządzania – Część 3: Wymagania dotyczące kompetencji do auditowania i certyfikacji systemów zarządzania jakością”. Dodatkowo, w związku z rozszerzaniem działalności akredytacyjnej, PCA przeprowadziło szkolenie z obszaru weryfikacji technologii środowiskowych Unii Europejskiej.

6.1.3 Spotkania z klientami

W 2014 r. kontynuowano spotkania z klientami PCA. łącznie zorganizowano dziewięć spotkań z przedstawicielami akredytowanych podmiotów, w tym:

- pięć spotkań z przedstawicielami akredytowanych laboratoriów badawczych, w których łącznie wzięło udział 312 osób. Spotkania podzielono na grupy, z uwzględnieniem specyfiki pracy laboratoriów:
- laboratoria wykonujące badania biologiczne produktów rolnych,
- laboratoria wykonujące badania odporności na działanie czynników środowiskowych,
- laboratoria wykonujące badania odpadów,
- laboratoria wykonujące badania mleka surowego,
- laboratoria wykonujące badania wyrobów konsumpcyjnych – w tym żywności.

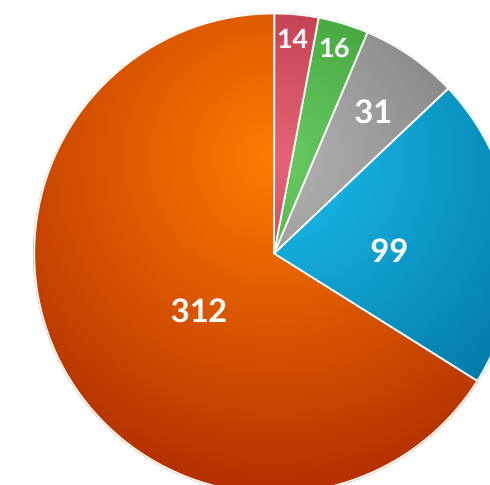
Spotkania z przedstawicielami akredytowanych laboratoriów badawczych, przeprowadzone w formie spotkań warsztatowych, w wąskiej grupie badań, dają możliwość

wymiany informacji, dyskusji i ustalania stanowiska w istotnych aspektach kompetencji laboratoriów,

- spotkania dla przedstawicieli jednostek certyfikujących, inspekcyjnych oraz weryfikatorów rocznych raportów emisji gazów cieplarnianych oraz weryfikatorów EMAS, w których łącznie wzięło udział 160 uczestników.

Spotkania z klientami PCA – liczba uczestników spotkań wg obszaru działalności klienta

- Jednostki certyfikujące osoby
- Jednostki inspekcyjne
- Jednostki certyfikujące systemy i EMAS
- Jednostki certyfikujące wyroby
- Laboratoria różnych specjalności (5 spotkań branżowych)

6.1.4 Udział w targach EuroLab

W dniach 13–14 marca 2014 r., w Warszawie, odbyły się XVI Międzynarodowe Targi Analityki i Technik Pomiarowych EuroLab, w których – jak co roku – uczestniczyło Polskie Centrum Akredytacji. PCA od wielu lat zapewnia wsparcie merytoryczne, przygotowując wystąpienia i prezentacje na temat aktualnych i planowanych wymagań akredytacyjnych, zgodnych z nowymi kierunkami rozwoju akredytacji w Europie i na świecie.

Podobnie jak w latach ubiegłych PCA, oprócz zorganizowania stoiska firmowego, w którym przez wszystkie dni targów dyżur pełnili eksperci Polskiego Centrum Akredytacji, przeprowadziło seminarium pod tytułem: „Pobieranie próbek w działalności akredytowanych jednostek oceniających zgodność”. W trakcie seminarium, w którym uczestniczyło ponad 350 słuchaczy, podkreślono miejsce i rolę pobierania próbek we wszystkich obszarach systemu oceny zgodności, ale przede wszystkim w badaniach i inspekcjach.

Pobieranie próbek ma gwarantować ich reprezentatywność dla całej partii wyrobów lub materiałów, która podlega badaniom. Tylko wówczas wynik badania może być użyty do oceny zgodności wyrobów. Bez reprezentatywności próbki, nie ma możliwości wykorzystania wyniku jej badania do oceny całej partii.

Na seminarium złożyło się sześć następujących prezentacji, przedstawionych przez pracowników Działu Akredytacji Laboratoriów oraz Działu Akredytacji Jednostek Certyfikujących i Inspekcyjnych:

1. Przedmiot oceny zgodności a próbka przedmiotu oceny.
2. Proces pobierania próbek – plany, procedury, zapewnienie jakości i dokumentowanie.
3. Pobieranie próbek a postępowanie z obiektami badań oraz dokumentowanie wyników badań z uwzględnieniem etapu pobierania próbek.
4. Zagadnienia dotyczące pobierania próbek w działalności inspekcyjnej.
5. Akredytacja działalności w zakresie pobierania próbek.
6. Pobieranie próbek w działalności certyfikacyjnej.

7

Aktualna i przewidywana sytuacja finansowa
Polskiego Centrum Akredytacji

Zgodnie z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym Polskiego Centrum Akredytacji za 2014 r. oraz opinią i raportem biegłego rewidenta, aktualna, a także przewidywana w najbliższej przyszłości sytuacja finansowa jednostki, oceniana jest jako stabilna.

Wynik finansowy za 2014 r. (w PLN)

ROK	2013	2014
PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY OGÓŁEM	22 485 932	21 707 339
- udział w systemie akredytacji	7 898 065	7 813 884
- oceny w nadzorze	11 981 490	11 633 070
- oceny akredytacyjne	1 277 818	976 496
- szkolenia	855 606	1 010 849
- opłaty pobierane za wniosek o akredytację	220 000	145 000
- pozostałe statutowe	252 953	128 040
POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	24 167	62 052
PRZYCHODY FINANSOWE	260 884	220 582
PRZYCHODY OGÓŁEM	22 770 983	21 989 973
- koszty sprzedaży	13 112 200	11 876 781
- koszty ogólnego zarządu	6 235 616	6 384 666
- pozostałe koszty operacyjne	331 420	60 724
- koszty finansowe	29 590	24 020
KOSZTY OGÓŁEM	19 708 826	18 346 191
WYNIK BRUTTO	3 062 157	3 643 782
PODATEK DOCHODOWY	599 980	727 996
WYNIK NETTO	2 462 177	2 915 786
WPŁATA DO BUDŻETU (30%)	738 653	874 736
WYNIK FINANSOWY	1 723 524	2 041 050